

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 421

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

datum: 15 september 2016

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Open Monumentendag - Evaluatie

Op zondag 11 september vond het grootste culturele eendaags-evenement van Vlaanderen plaats. Open Monumentendag, hét feest van het onroerend erfgoed, was al aan zijn 28ste editie toe en volgens de website <https://www.openmonumentendag.be/> zetten in 190 gemeenten in heel Vlaanderen zo'n 611 monumenten, landschappen en archeologische sites hun deuren wagenwijd open voor jong en oud.

Door het perfecte weer vierden ongeveer 400.000 mensen in Vlaanderen Open Monumentendag, ongeveer hetzelfde aantal als vorig jaar. Ook het betalende exclusieve aanbod spreekt het publiek aan, want het was bijna helemaal volgeboekt.

1. Hoeveel initiatieven hebben zich online geregistreerd? Waren dat er meer in vergelijking met vorig jaar? Hoeveel initiatieven hebben zich in vergelijking geregistreerd langs de oude weg van de lokale comités? Hoeveel nieuwe lokale organisatoren hebben zich dit jaar gemeld?
2. Kan de minister een overzicht geven van het aantal initiatieven enerzijds en activiteiten anderzijds per gemeente? Graag een overzicht per provincie.
3. Hoe bewaakt de minister kwaliteitscontrole wanneer het mogelijk is om twee dagen voor Open Monumentendag nog een locatie op te geven? Controleert Herita bij de evaluatie welke activiteiten (on)voldoende gedocumenteerd waren?
4. Gaat de opbrengst van het betaalde aanbod richting privé-initiatiefnemers of wordt hiervan een deel afgestaan aan de organisatie van Open Monumentendag, nl. Herita?
5. Op welke manier draagt het Agentschap Onroerend Erfgoed bij tot Open Monumentendag? Welke andere partners dragen er nog aan bij en op welke manier? Acht de minister het opportuun om het aantal partners eventueel te vergroten of is dat louter de bevoegdheid van Herita?
6. Een doelstelling van de nieuwe formule van Open Monumentendag was de drempel te verlagen en zo een groter publiek te kunnen aanspreken.

Wordt deze doelstelling gehaald volgens de minister na deze tweede 'nieuwe' editie?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 421 van 15 september 2016

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

1. In 2015 werden 901 initiatieven online geregistreerd door 290 organisatoren. Daarvan waren er 156 geregistreerd door 97 nieuwe lokale organisatoren, 745 initiatieven door bestaande lokale comités.

In 2016 werden er 875 initiatieven online geregistreerd door 287 organisatoren. Van die 287 waren 198 organisatoren reeds gekend bij Herita, met inbegrip van 97 nieuwe lokale organisatoren uit 2015. In 2016 deden 89 organisatoren voor het eerst mee.

Lokale organisatoren kunnen hun initiatieven enkel online via Herita registreren (niet via de lokale comités).

2. In 2012 waren er 1.028 geregistreerde initiatieven, 1.030 in 2013, 804 in 2014, 901 in 2015 en 875 in 2016. De voorbije jaren werd geen opdeling per provincie en per gemeente bijgehouden.

3. In de week voor 11 september hebben zich nog 43 initiatieven online geregistreerd. Er worden in de verschillende fases van het traject van Open Monumentendag, zowel proactief als evaluatief, garanties ingebouwd opdat de kwaliteit van Open Monumentendag behouden blijft:

- Herita investeerde sterk in het duidelijk informeren van de sector over de doelstellingen, principes en criteria van Open Monumentendag, d.m.v. een nieuwsbrief, een sectorwebsite, informatiebrochure met heel concrete voorbeelden, meerdere informatiemomenten per provincie én een permanent bereikbaar OMD-team voor vragen en ondersteuning.
- De zes categorieën, waar de inschrijver bepaalt waaronder zij of hij het erfgoed catalogeert, zijn duidelijk kwalitatief erfgoedgelinkt en passen binnen de strategie van het erfgoedbeleid in Vlaanderen. Op die manier zijn ze mee sturend voor een kwalitatief aanbod op Open Monumentendag.
- Het open inschrijvingssysteem werd ontwikkeld naar voorbeeld van – en in samenwerking met – het inschrijvingssysteem van de UIT-databank van CultuurNet Vlaanderen, een referentie die zijn relevantie al bewees.
- Er blijft een – meer beperkte – screening bestaan van het aanbod. Dat staat open voor zaken die een breder publiek aanspreken, maar de basis blijft absoluut onroerend erfgoed. Wat duidelijk niet in Open Monumentendag thuishoort, wordt gemotiveerd aan afzender en uit het aanbod gehaald. Zo werden in 2016 een twintigtal aangemelde activiteiten geweigerd.
- Enkel kwalitatieve initiatieven die zich tijdig aanmeldde (tegen 17 juni), werden meegenomen in de nationale promotiecampagne.
- Na Open Monumentendag gebeurt een grondige evaluatie van de impact van deze nieuwe strategie, zowel qua kwaliteit van het aanbod

4. Volgende sites hadden een betalend aanbod, exclusief voor Heritaleden:

Monument	Prijs
Belfort Gent	€ 8 / kinderen: € 7
Boekentoren Gent	€ 12
Concertgebouw Brugge	€ 24
Fietstocht Cyclant Antwerpen	€ 14 / kinderen: € 8
De Ruïen Antwerpen	€ 20
De Voorhaven met boottocht Gent	€ 16
Jazz @ Dusk Till Dawn Mechelen	€ 35
Eperon d'Or Izegem	€ 6
Anne Provoost in KANTL Gent	€ 30
Kasteel Duras Sint-Truiden	€ 14 / kinderen: € 12
Kasteel Marnix Bornem	€ 15 / kinderen: € 12
Kasteel van Hex Heers	€ 30 / kinderen: € 26
Kasteel van Laarne	€ 10 / kinderen: € 8
Kastelenwandeling met picknick Mortsels	€ 25 / kinderen: € 20
Kathedraaltuin Antwerpen	€ 12
HeadquARTers Katoen Natie	€ 22
Dauwwandeling en ontbijt Plantentuin Meise	€ 18 / kinderen: € 8
Concert in Slot van Male Brugge	€ 25
Solvay Bibliotheek Brussel	€ 22
Teseum Tongeren	€ 10

De prijs werd in eerste instantie bepaald door de organiserende partner zelf. Die factureert zijn totale kost aan Herita. Het grootste deel van de inkomsten gaat dus rechtstreeks naar de partners. Herita rekent een administratieve kost aan die de dienstverlening naar de partners dekt. Dit omvat ruime promotie en media-aandacht, opvolging en afhandeling van de inschrijvingen en betalingen en het voorzien van een onthaalmedewerker ter plaatse op Open Monumentendag. Beide kosten samen bepaalden de deelnemersprijs. Voor activiteiten die meer gericht zijn op gezinnen met kinderen werd er een kortingstarief voor kinderen toegepast. Bij de samenstelling van het programma werd ook gezocht naar diverse formules zodat er een marktconforme prijsdiversifiëring gegarandeerd werd.

Herita zal het betalende, exclusieve programma dat voor het eerst werd aangeboden grondig evalueren, op basis van de respons van partners en deelnemende leden, de bezettingsgraad, de prijszetting en de ervaring. Op basis van die evaluatie bekijkt Herita hoe de OMD-ledenzone verder kan evolueren.

5. Het agentschap Onroerend Erfgoed houdt toezicht op de samenwerkingsovereenkomst tussen Herita en de Vlaamse Regering. Samen met Herita werkt het agentschap aan een breed draagvlak voor onroerenderfgoedzorg. Eigenlijk draagt het agentschap Onroerend Erfgoed onrechtstreeks bij aan Open Monumentendag door haar kerntaken inzake onroerenderfgoedzorg (ondersteuning en advies, onderzoek en bescherming, ...).

Concreet financiert het agentschap de regeringsmededeling die traditioneel op de vrijdagavond voor Open Monumentendag na het journaal wordt uitgezonden. Bovendien werken elk jaar personeelsleden van het agentschap mee aan concrete projecten. Zo werkten dit jaar enkele onderzoekers mee aan de rondleidingen in de Tentoonstellingswijk in Antwerpen. Ze gaven er uitleg over het herinventarisatieproject dat ons agentschap er momenteel uitvoert samen met de Stad Antwerpen en GUMA nv. Ook gaf een medewerker een rondleiding in en rond De Notelaer, het neoclassicistisch paviljoen in Hingene (Bornem), waarvan hij de restauratiewerken begeleidde. Verder maakt het agentschap via de eigen website en

sociale mediakanalen promotie voor de Open Monumentendag. Dit jaar zette het agentschap vooral de drie laureaten van de Onroerenderfgoedprijs 2016 in de kijker. Herita werkt met zo veel mogelijk partners samen voor Open Monumentendag, zoals privé-eigenaars, lokale besturen, andere Vlaamse entiteiten (bv. VLM), met het steunpunt FARO i.f.v. afstemming met Erfgoeddag... Herita blijft wel de coördinator van Open Monumentendag.

6. Herita zet in op erfgoedbeleving voor een zo groot mogelijk publiek. Families met kinderen vormen daarbij een belangrijke doelgroep, naast de traditionele erfgoedliefhebber. In 2015 werd het proeftraject 'Familiezoektocht' gelanceerd. Na de positieve evaluatie werd dit in 2016 helemaal uitgerold. Daarnaast konden de lokale organisatoren ook andere familievriendelijke activiteiten registreren. In totaal werden er 158 familievriendelijke activiteiten geregistreerd. Dit is 18% van het totale programma. Ter vergelijking: in 2015 waren er 60 familievriendelijke activiteiten, of 6,7% van het totale programma.

Daarnaast heeft de lange inschrijvingsperiode ook positieve gevolgen voor de programmatie. Het geeft lokale organisatoren de kans om in te spelen op last minute opportuniteiten. Zo konden bijvoorbeeld de archeologische opgravingen in het Drongengoed (Knesselare) eenmalig opengesteld worden voor het publiek tijdens Open Monumentendag.

Voor de editie 2017 wordt onderzocht hoe, na de inhoudelijke en organisatorische vernieuwingen in 2015 en 2016, ook de hoeveelheid deelnemende organisatoren en initiatieven kan verbeteren.